

"I Albertslund er vi allerede langt på nogle af målene. Men ideen er ikke bare at gå ind og arbejde med verdensmålene med det, vi allerede kan. Vi skal finde ud af, hvor vi måske er mindre gode og så også arbejde derfra."

Jette Runchel
Kommunaldirektør, Albertslund Kommune

Hvad er FN's verdensmål for bæredygtig udvikling?

FN's verdensmål for bæredygtig udvikling, også kaldet Sustainable Development Goals (verdensmålene) eller Agenda 2030, er en global opfordring om at handle og målene blev vedtaget af 193 lande på FN's årlige generalforsamling i 2015. FN's verdensmål består af 17 mål og 169 delmål, der balancerer mellem de tre dimensioner af bæredygtig udvikling: den økonomiske, den sociale og den miljømæssige dimension.

Verdensmålene tager højde for, at afskaffelse af fattigdom skal gå hånd i hånd med strategier, der skaber økonomisk vækst og sikrer sociale behov, herunder uddannelse, social tryghed og jobmuligheder, samtidig med at klimaforandringer og beskyttelse af miljøet også håndteres. Nationale regeringer har det primære ansvar for opfølgning og review på nationalt, regionalt og globalt niveau, i forhold til hvordan det går med implementeringen af verdensmålene frem mod 2030.

Verdensmålene er et globalt sammenligningsgrundlag, der kræver, at alle FN's medlemslande udvikler en national handlingsplan for

implementeringen af verdensmålene, så man kan sikre fremdrift. Handlingsplaner på nationalt niveau er obligatoriske, mens regioner, kommuner og byer selv bestemmer, om de vil udvikle planer for verdensmålene.

Ikke desto mindre spiller netop regioner, kommuner og byer en central rolle i forhold til den globale dagsorden, da mange af de afgørende og langsigtede beslutninger, der tages om bæredygtig udvikling, finder sted lokalt. For eksempel tager kommunerne beslutning om uddannelse, integration, byplanlægning, transport-systemer, bortskaffelse af affald og energiidnyttelse. Kommunerne kan også fremme social integration, skabe fællesskab og sikre produktive miljøer for virksomheder og investeringer, der til gengæld kan skabe job og åbne muligheder for innovation.

Den private sektor er en vigtig partner for kommunerne. I samarbejde med den offentlige sektor kan virksomheder bidrage med deres knowhow, investeringer og kreativitet og adressere de udfordringer, der beskrives af FN's verdensmål.

Det nordiske landskab

Nordiske frontløbere

De nordiske lande og deres offentlige institutioner har en lang tradition for at fremme bæredygtig udvikling. De nordiske lande har også været aktivt involverede i formuleringen af verdensmålene, der trådte i kraft i 2015, og Norden ligger uden tvivl i spidsen globalt set, når det gælder om at nå målene i 2030.

Ikke desto mindre har også de nordiske lande et arbejde at gøre for at sikre en vellykket implementering af verdensmålene. En vellykket implementering kræver, at de nordiske lande, ligesom alle andre lande, forstår ikke alene deres egne styrker, men også deres egne svagheder i forhold til målene. For eksempel når der skal findes svar på, hvordan man:

- Overgår til et CO2-neutralt samfund reducerer CO2-udledningen per indbygger
- Håndterer store forandringer i befolkningssammensætning
- Beskytter biodiversitet og naturlige økosystemer
- Gør regionens jordbrugs- og landbrugssystemer grønnere
- Takler den stigende urbanisering og affolkning af små samfund
- Inkluderer marginaliserede eller udsatte grupper i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet
- Reducerer mængden af affald, der genereres per indbygger
- Kommer væk fra masseforbrug og takler belastningen af vores naturressourcer
- Håndterer den stigende udfordring med ekstremisme og radikaliserings
- Adresserer nuværende og fremtidige sundhedsmæssige udfordringer

Overordnet set viser denne rapport en tendens til, at verdensmålene i stigende grad bliver en vejviser for mange kommuner på tværs af den nordiske region. Gennem interview med mere end 180 ledere i kommuner i Danmark, Sverige, Finland og Norge ligger det klart, at visionære politiske og administrative kommunale ledere driver denne udvikling i tæt samarbejde med lokale virksomheder, foreninger og borgere.

Langt størstedelen af de kommunale ledere, der har leveret input til denne rapport, vil gerne gå foran som et godt eksempel. Ikke kun i forhold til de mangeårige nordiske prioriteter, der i dag betragtes som hjørnesten i de nordiske lande, for eksempel uddannelse, ligestilling, social sikkerhed og menneskerettigheder, men også i forhold til mange, hvis ikke de fleste, af de relevante delmål, under verdensmålene.

Afstemning først

Selvom 3 ud af 4 af de nordiske kommuner betragter verdensmålene som vigtige for deres kommune, bruger mange af dem udelukkende verdensmålene som referencepunkt i deres kommunikation. Interviewene afslører, at de fleste kommuner har en tendens til at afstemme eksisterende aktiviteter og ambitioner med verdensmålene i stedet for at bruge dem som en mulighed for at vurdere nuværende ambitioner, prioriteter og løsninger i et nyt lys.

De fleste nordiske kommuner ser ikke verdensmålene som nye i en kommunal kontekst, men betragter dem som et nyttigt rammeværk for kommunikationsaktiviteter. Altovervejende forholder kommunerne sig til de 17 verdensmål og ikke de 169 delmål, der specifikt beskriver, hvor verden skal være i 2030.

Partnerskaber og innovation

Det kan selvfølgelig have stor værdi at beskrive sine aktiviteter i lyset af verdensmålene ligesom det kan bidrage til at mobilisere vigtige interessenter omkring en fælles dagsorden. Det giver også god mening at starte med at få et overblik over, hvordan eksisterende aktiviteter stemmer overens med verdensmålene i dag.

Der er dog også nogle af de interviewede kommuner, der betragter verdensmålene som en mulighed for at adressere udfordringer på en ny måde. De fleste ser partnerskaber som en vigtig drivkraft

"Agenda 2030 og bæredygtighed er meget vigtige faktorer og ikke kun lokalt. Sandviken kommunes motto er: 'Her er verden altid tæt på; her føler vi os hjemme og gør hinanden bedre.'"

Ann-Katrin Sundelius
Kommunaldirektør, Sandviken kommune

for innovation, og mere end 61 procent af de nordiske kommuner mener, at verdensmålene er et springbræt til nye partnerskaber, og at disse partnerskaber kan åbne op for offentlig innovation og vækstmuligheder. Herudover peger størstedelen af de nordiske respondenter på den private sektor som en vigtig partner sammen med NGO'er, forskningsinstitutioner og offentlige institutioner.

Eksempler, hvor verdensmålene ifølge kommunerne kan fungere som drivkraft for nye løsninger, omfatter det offentlige sund-

hedsvæsen, cleantech, ældrebyrden, havforurening, ansættelse af flygtninge og jobskabelse, bymiljøer der kan styrke integration og sundhed, plastfri byer og forebyggelse af skolefrafald.

Få har nået det fulde potentiale

Nordiske kommuner er godt rustede til at forblive i førerpositionen i forhold til global bæredygtig udvikling. Det er dog kun få, der har realiseret det fulde potentiale i verdensmålene i dag. Hvis kommunerne skal beholde deres position, kræver det, at de bliver ved med at udfordre deres egen tilgang til innovation, og at de finder nye måder at løse samfundsmæssige og miljømæssige udfordringer på. For at blive i front, er der også et behov for øget samarbejde inden for og på tværs af de kommunale forvaltninger, så der sikres tværgående og helhedsorienterede løsninger.

For at sikre fremdrift i bevægelsen mod bæredygtig udvikling, er det også væsentligt at skabe nye platforme for partnerskaber med virksomheder og nye måder at engagere borgere og andre interessenter på. Endelig kræver det, at kommunerne efterlever det, de siger, og begynder at implementere krav om social og miljømæssige bæredygtighed i deres egne indkøbsprocesser og investeringsaktiviteter.

Barrierer for implementering

De nationale regeringer i de nordiske lande anerkender, at kommunerne spiller en vigtig rolle i implementeringen af verdensmålene. Men en fællesnævner er også, at der ikke har været tilstrækkelig forventningsafstemning mellem det nationale niveau og det lokale niveau i forhold til kommunernes specifikke rolle i implementeringen af verdensmålene. Manglen på koordinering og fælles nationale initiativer afspejles også i, at ingen af landene har inkluderet kommunerne i den formelle organisering og styring af arbejdet med verdensmålene i deres land.

Det nordiske landskab

Respondenter

180 kommunale ledere

Norge: 51

Finland: 30

Sverige: 51

Danmark: 49

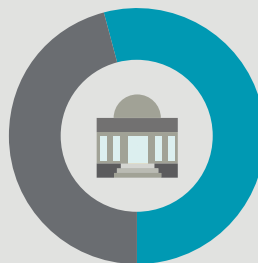
Respondenternes kendskab

56% af de nordiske ledere angiver, at de har kendskab til verdensmålene i høj grad eller i meget høj grad.

Men både Sverige og Finland skiller sig ud. I Sverige har respondenterne i usædvanlig høj grad kendskab til verdensmålene (i gennemsnit vurderer 71% af respondenterne, at de har et højt kendskab til verdensmålene), hvorimod målene stadig er relativt ukendte blandt de finske respondenter (i gennemsnit vurderer 28%, at de har et højt kendskab til verdensmålene).

Politisk opbakning

54%

af de nordiske kommuner oplever at de har politisk opbakning til at arbejde med verdensmålene fra deres byråd.

På tværs af de nordiske lande oplever 62% af de store kommuner, 54% af de mellemstore kommuner og 34% af de små kommuner lokalpolitisk opbakning til at arbejde med verdensmålene.

På landeniveau er der dog væsentlige forskelle. Hvor 67% af de danske kommuner og 71% af de svenske kommuner bekræfter, at de oplever lokalpolitisk opbakning, siger kun 33% i Finland og 30% i Norge det samme.

Struktur

60% af de nordiske kommuner har udviklet en plan for, hvordan de skal arbejde med verdensmålene.

Betydning for kommunerne

72%

af de nordiske kommuner betragter verdensmålene som vigtige eller meget vigtige for deres kommune.

2%

kun

af lederne i de nordiske kommuner siger, at verdensmålene ikke er vigtige for deres kommune.

Verdensmålenes betydning på tværs af de nordiske kommuner

De mest prioriterede verdensmål på tværs af de nordiske kommuner:

1. Bæredygtige byer og lokalsamfund
2. Kvalitetsuddannelse
3. Klimaindsats

Partnerskaber

61% af de nordiske kommuner mener, at verdensmålene i høj grad eller i meget høj grad kan være et springbræt til nye typer partnerskaber, for eksempel med virksomheder, civilsamfund og offentlige institutioner.

Vækst og innovation

60% af de nordiske kommuner betragter i høj grad eller i meget høj grad verdensmålene som en døråbner for vækst og offentlig innovation.

Spotlight

Danmark

Finansministeriet i Danmark har udviklet en national handlingsplan for verdensmålene, og finansministeren har været en vigtig drivkraft bag udviklingen af handlingsplanen i samarbejde med alle andre ministerier, civilsamfund, den private sektor og forskningsinstitutioner. Danmark præsenterede sit første frivillige nationale review af implementeringen af FN's verdensmål i 2017.

Den danske nationale handlingsplan beskriver, at kommunerne er motoren bag implementeringen af verdensmålene i Danmark. Denne rapport understøtter dette udsagn. Herudover forventer den danske regering i løbet af 2018 at lancere en SDG-fond, der vil investere i bæredygtige projekter i udviklingslande. Fonden er et partnerskab mellem regeringen og private investorer.

Stigende engagement

Data viser, at der fra 2017 til 2018 har været en væsentlig stigning i både kendskabsniveau og opfattelsen af, hvor vigtige verdensmålene er i en dansk lokal kontekst. I 2018 vurderer mere end 80 procent af de danske mellemstore og store kommuner, at de har højt kendskab til verdensmålene. I 2017 var det kun 50 procent.

Men mens mere end halvdelen af de danske kommuner betragter verdensmålene som vigtige for deres kommune i 2018, har kun 1 ud af 3 en plan for, hvordan de så skal implementere verdensmålene. Ikke desto mindre er dette et stort skridt frem fra 2017, hvor kun 1 ud af 10 kommuner havde en plan på plads.

I 2018 vil en stor gruppe danske kommuner udvikle en plan for verdensmålene. I løbet af foråret 2018, har mange danske kommuner sammen med de nyligt indsatte byråd¹ nemlig igangsat en proces med henblik på definere, hvordan verdensmålene skal implementeres i deres planer, politikker, visioner og praksis.

"FN's verdensmål kan provokere os til at se på, hvor der fremadrettet bliver behov for forandringer og andre typer løsninger end i dag, for eksempel på sundhedsområdet."

Willy Feddersen
Kommunaldirektør, Haderslev Kommune

Lokalpolitisk opbakning

Administrationen i de danske kommuner oplever større opbakning til arbejdet med verdensmålene fra lokale politikere end deres kolleger i Norge, Sverige og Finland. 67% af de danske kommuner oplever politisk opbakning til implementering af verdensmålene, hvilket indikerer, at bæredygtig udvikling begynder at komme på den politiske såvel som den administrative dagsorden i Danmark.

Som i 2017 er miljømålene de mest prioriterede for de danske kommuner. Kommunerne svarer, at dette nok skyldes den historiske miljødagsorden i Danmark og det faktum, at lokal Agenda 21² har været et politisk instrument siden 1994.

Innovation, vækst og partnerskaber

Størstedelen af de danske kommuner ser store innovations- og vækstmuligheder i verdensmålene og de nye typer samarbejde og partnerskaber på tværs af sektorer med bl.a. virksomheder, civilsamfund, forskningsinstitutioner og uddannelsesinstitutioner er med til at åbne op for det. Danske kommunale ledere nævner bl.a. cirkulær økonomi og grøn vækst, folkeskoler og uddannelse, sundhed, ældrevelfærd og nye byplanlægningsløsninger, som eksempler på områder med mulighed for innovation.

Respondenter

Små kommuner: 4

Mellemstore kommuner: 23

Store kommuner: 21

Respondenternes kendskab

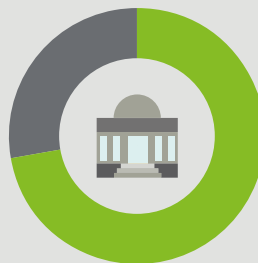
I de små danske kommuner har 25% i høj grad eller i meget høj grad kendskab til verdensmålene.

I de mellemstore danske kommuner har 83% i høj grad eller i meget høj grad kendskab til verdensmålene.

I de store danske kommuner har 81% i høj grad eller i meget høj grad kendskab til verdensmålene.

Politisk opbakning

67%

af alle de danske kommuner oplever, at de har lokalpolitisk opbakning til at arbejde med verdensmålene fra deres byråd.

- 50% af de små danske kommuner
- 75% af de mellemstore danske kommuner
- 76% af de store danske kommuner

Struktur

Kun 1 ud af 3 danske kommuner har en plan for, hvordan verdensmålene skal implementeres.

Betydning for kommunerne

57%

af de danske kommuner betragter verdensmålene som vigtige eller meget vigtige.

Partnerskaber

57% af de danske kommuner mener, at verdensmålene i høj grad eller i meget høj grad kan være et springbræt til nye typer partnerskaber, for eksempel med virksomheder, civilsamfund og offentlige institutioner.

Prioriteter

De mest prioriterede verdensmål i de danske kommuner:

1. Klimainsats
2. Bæredygtig energi
3. Bæredygtige byer og lokalsamfund

Vækst og innovation

52% af de danske kommuner betragter i høj grad eller i meget høj grad verdensmålene som en døråbner for vækst og offentlig innovation.

Spotlight

Norge

Norge afleverede sit første nationale frivillige review af implementeringen af verdensmålene til FN i 2016. I rapporten skriver Norge: "Verdensmålene vil være en effektiv drivkraft for nationale politiske tiltag, internationalt samarbejde og samarbejdspartnerskaber." Den norske statsminister er medformand i FN's generalsekretærs 'SDG Advocacy Group'.

I Norge leder ministerier med sektoransvar implementeringen og rapporteringen af deres respektive verdensmål i den årlige budgetproces. Finansministeriet opsummerer resultaterne i en national budget-hvidbog, der præsenteres i parlamentet sammen med statsbudgettet. Norge bakker aktivt op om verdensmålene på internationalt og nationalt niveau. Det kommunale niveau er dog mindre synligt i den nationale plan.

Ingen revolution

Mange af de norske respondenter peger på, at de har arbejdet med bæredygtighed i lang tid, og at nogle af temaerne i verdensmålene ikke er nye i deres kontekst. Uddannelse, sundhed og byplanlægning fremhæves som eksempler på strategiske temaer, de har arbejdet med i flere år.

På trods af det og på trods af, at hele 84 procent af de norske kommuner vurderer, at verdensmålene er meget vigtige for dem, har kun få udarbejdet planer eller strategier, der omhandler verdensmålene. Dog har de fleste norske kommuner i lighed med resten af de nordiske kommuner udarbejdet planer for udvalgte

bæredygtighedsspørgsmål, for eksempel de førnævnte temaer eller temaer relateret til havforurening, grøn vækst og integration.

I takt med at de kommunale planer fornyes, enten som del af den regelmæssige proces eller i forbindelse med den kommunale integrationsproces, der finder sted som en del af den norske kommunalreform³, forventer nogle af kommunerne, at de fremadrettet vil strukturere deres kommunalplaner i overensstemmelse med verdensmålene.

"For at nå disse mål er vi nødt til at arbejde med social, økonomisk og miljømæssig bæredygtighed. Disse områder vil sammen skabe bæredygtig udvikling. Samarbejde, mål nummer 17, er afgørende her."

Lars Henrik Bøhler
Kommunaldirektør, Oppegård kommune

Barrierer for implementering

Små kommuner i Norge ser andre barrierer for implementering af verdensmålene, end de store kommuner. Nogle store kommuner peger på behovet for at ændre tankegang og sikre opmærksomhed og lokal interesse i verdensmålene. Mange små og mellemstore kommuner er dog tilbøjelige til at understrege manglen på ressourcer, kompetencer og tid til at fokusere på verdensmålene i deres kontekst. Partnerskaber fremhæves som et vigtigt middel til at overvinde disse barrierer.

Da mere end 50 procent af alle de norske kommuner har under 5000 indbyggere, kunne en måde at fremskynde implementeringen af verdensmålene i Norge være at hjælpe disse kommuner med at arbejde med verdensmålene.

Respondenter

Små kommuner: 10

Mellemstore kommuner: 22

Store kommuner: 19

Respondenternes kendskab

I de små norske kommuner har 30% i høj grad eller i meget høj grad kendskab til verdensmålene.

I de mellemstore norske kommuner har 23% i høj grad eller i meget høj grad kendskab til verdensmålene.

I de store norske kommuner har 63% i høj grad eller i meget høj grad kendskab til verdensmålene.

Betydning for kommunerne

84%

af de norske kommuner betragter verdensmålene som vigtige eller meget vigtige.

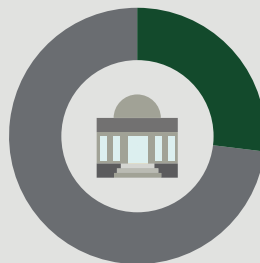
Prioriteter

De mest prioriterede verdensmål i de norske kommuner:

1. Sundhed og trivsel
2. Kvalitetsuddannelse
3. Bæredygtige byer og lokalsamfund

Politisk opbakning

25%

af alle de norske kommuner oplever at de har lokalpolitisk opbakning til at arbejde med verdensmålene fra deres byråd.

- 10% af de små norske kommuner
- 23% af de mellemstore norske kommuner
- 42% af de store norske kommuner

Struktur

Kun 1 ud af 4 norske kommuner har en plan for, hvordan verdensmålene skal implementeres.

Partnerskaber

57% af de norske kommuner mener, at verdensmålene i høj grad eller i meget høj grad kan være et springbræt til nye typer partnerskaber, for eksempel med virksomheder, civilsamfund og offentlige institutioner.

Vækst og innovation

Omkring 50% af de norske kommuner betragter i høj grad eller i meget høj grad verdensmålene som en døråbner for vækst og offentlig innovation.

Spotlight

Sverige

Det er den svenske regerings ambition, at Sverige skal være førende i forhold til implementering af verdensmålene, både nationalt og ved at bidrage til den globale implementering. I Sverige er hver minister ansvarlig for implementeringen af verdensmålene inden for den enkelte ministers ansvarsområde.

I tillæg til dette har to ministre specifikke ansvar; civilministeren er ansvarlig for at koordinere og promovere implementeringen af verdensmålene nationalt, mens klimaministerens leder arbejdet international implementering gennem den svenske globale udviklingspolitik og det svenske udviklingssamarbejde, der kanaliserer bistand til udviklingslande.

Under ministrene er der også en mindre interessegruppe, der består af repræsentanter fra finansministeriet, udenrigsministeriet, miljø- og energiministeriet og erhvervs- og innovationsministeriet. Regeringskontorerne har en tværministeriel arbejdsgruppe for verdensmålene, som alle ministerierne deltager i. Sverige har endnu ikke vedtaget en national handlingsplan for verdensmålene, men i løbet af foråret 2018 afholdt regeringen en høring om den foreslåede handlingsplan for 2018-2020.

Samarbejde med forretningsverdenen

De fleste svenske kommuner er meget positive over for verdensmålene, og hele 80 procent af de svenske respondenter ser verdensmålene som vigtige for deres kommune.

I forhold til spørgsmålet om mulighederne i partnerskaber, innovation og vækst er de svenske kommuner enige. Offentlig-private partnerskaber fremhæves som en væsentlig forudsætning for innovative løsninger, især i forbindelse med at håndtere presset på naturressourcer. Eksempler omfatter muligheder inden for cleantech, klimasikring, smart cities, cirkulær økonomi, deleøkonomi og fødevarerproduktion. Uddannelsessystemet er dog også et tilbagevendende eksempel.

"Dette bør være en naturlig del af vores arbejde og vores retningslinjer for, hvordan vi arbejder med kommunens udfordringer og udvikling."

Andreas Norbrant
Kommunaldirektør, Malmö kommune

Afventer en klar retning

I størstedelen af de svenske kommuner har administrationen politisk opbakning til at arbejde med verdensmålene. På trods af dette har en stor del af kommunerne ikke en specifik plan for verdensmålene på plads. Dog har de fleste respondenter en bæredygtighedsdagsorden, der er afstemt efter lokale prioriteter.

Mange af de svenske kommunale ledere nævner også, at den svenske regerings retningslinjer ikke har været klare nok, hvilket har betydet, at nogle kommuner har været afventende i forhold til at gå videre med verdensmålene.

Respondenter

Små kommuner: 10

Mellemstore kommuner: 17

Store kommuner: 24

Respondenternes kendskab

I de små svenske kommuner har 80% i høj grad eller i meget høj grad kendskab til verdensmålene.

I de mellemstore svenske kommuner har 65% i høj grad eller i meget høj grad kendskab til verdensmålene.

I de store svenske kommuner har 67% i høj grad eller i meget høj grad kendskab til verdensmålene.

Betydning for kommunerne

80%

af de svenske kommuner betragter verdensmålene som vigtige eller meget vigtige.

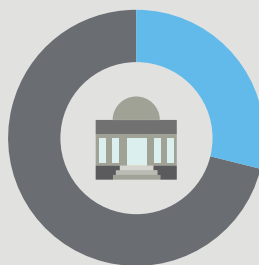
Prioriteter

De mest prioriterede verdensmål i de svenske kommuner:

1. Bæredygtige byer og lokalsamfund
2. Klimaindsats
3. Kvalitetsuddannelse

Politisk opbakning

71%

af alle de svenske kommuner oplever at de har lokalpolitisk opbakning til at arbejde med verdensmålene fra deres byråd.

- 70% af de små svenske kommuner
- 65% af de mellemstore svenske kommuner
- 75% af de store svenske kommuner

Struktur

Kun 1 ud af 3 svenske kommuner har en plan for, hvordan verdensmålene skal implementeres.

Partnerskaber

60% af de svenske kommuner mener, at verdensmålene i høj grad eller i meget høj grad kan være et springbræt til nye typer partnerskaber, for eksempel med virksomheder, civilsamfund og offentlige institutioner.

Vækst og innovation

67% af de svenske kommuner betragter i høj grad eller i meget høj grad verdensmålene som en døråbner for vækst og offentlig innovation.

Spotlight

Finland

Finlands tilgang til implementeringen af verdensmålene er tæt knyttet til den nationale strategi for bæredygtig udvikling, der er kendt som the Society's Commitment to Sustainable Development eller Commitment 2050⁴. Den blev introduceret i 2013 og går således forud for verdensmålene; Commitment 2050 blev dog efterfølgende opdateret, så den var fuldstændig afstemt med verdensmålene. Den finske kommission for bæredygtig udvikling – et sekretariat med repræsentanter fra forskellige ministerier – stod for strategien.

Finland har udgivet en national rapport om implementeringen af verdensmålene og forventer at vurdere fremdrift i 2018. Den nationale strategi omfatter en onlineplatform, der opfordrer virksomheder, uddannelsesinstitutioner, politiske partier, byer, kommuner og andre aktører til offentligt at forpligte sig til bæredygtighed. Omkring 73 procent af de finske kommuner har i et eller andet omfang forpligtet sig til Commitment 2050.

Lignende bæredygtighedstemaer

Finske kommunale ledere har generelt en klar forståelse af væsentligheden af verdensmålene, og den generelle drivkraft bag implementeringen af bæredygtighed er stærk. For de fleste finske kommuner er verdensmålene dog ikke udgangspunktet for deres strategier og planer.

Mange angiver, at bæredygtighedstemaer i tråd med verdensmålene, såsom smart cities, bæredygtige fødevarer, klimaindsats

”Verdensmålene bør betragtes som en del af en kommunes strategiske planlægning, hvor man samlet ser på målene og aktiviteterne med stor grundighed.”

Erkki Välimäki
Udviklingsdirektør, Seinäjoki

og lige muligheder, allerede er en integreret del af den lokale beslutningstagning. Dette kunne forklare, hvorfor de finske kommuner generelt har en lav grad af kendskab til verdensmålene sammenlignet med deres nordiske kolleger. Derudover, mens 90 procent af kommunerne angiver, at de har planer eller strategier klar i forhold til arbejdet med bæredygtighed, er det kun få af dem, der refererer direkte til verdensmålene^A.

Innovation og offentlig-private partnerskaber

Størstedelen af de finske respondenter (73 procent) ser store muligheder i, at verdensmålene kan inspirere til offentlig innovation og offentlig-private partnerskaber. Flere kommuner har igangværende pilotprojekter inden for mobilitet, energiomstilling og inkluderende samfundsudvikling. Brugen af samarbejde og partnerskaber i forbindelse med udvikling er også stigende, herunder åbne fora om offentlig udvikling, græsrodsbevægelser og hackathons, hvor borgernes viden og engagement kan udnyttes og inddrages i arbejdet med verdensmålene.

Barrierer for implementering

Adskillige kommuner fremhæver hvor vigtigt det er at beskrive fordelene ved at arbejde med verdensmålene, også for at kunne fastsætte budgettet. Mange finske kommuner understreger derudover behovet for at ændre den generelle opfattelse af verdensmålene fra at være en udgift til at blive en konkurrencefordel, netop for at øge investeringen i verdensmålene. Mange af respondenterne nævner også, at der er et behov for mere praktiske metoder til at skabe opmærksomhed om bæredygtighedstemaer. Generelt efterspørger de finske kommuner mere engagement.

Respondenter

Små kommuner: 5

Mellemstore kommuner: 8

Store kommuner: 14

Respondenternes kendskab

I de små finske kommuner har 40% i høj grad eller i meget høj grad kendskab til verdensmålene.

I de mellemstore finske kommuner har 11% i høj grad eller i meget høj grad kendskab til verdensmålene.

I de store finske kommuner har 32% i høj grad eller i meget høj grad kendskab til verdensmålene.

Betydning for kommunerne

77%

af de finske kommuner betragter verdensmålene som vigtige eller meget vigtige.

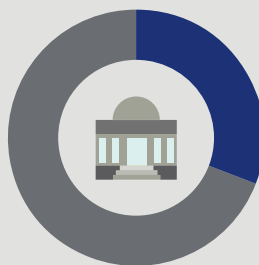
Prioriteter

De mest prioriterede verdensmål i de finske kommuner:

1. Bæredygtige byer og lokalsamfund
2. Sundhed og trivsel
3. Klimaindsats

Politisk opbakning

33%

af alle de finske kommuner oplever at de har lokalpolitisk opbakning til at arbejde med verdensmålene fra deres byråd.

- 20% af de små finske kommuner
- 44% af de mellemstore finske kommuner
- 38% af store finske kommuner

Struktur

9 ud af 10 finske kommuner har en plan for, hvordan verdensmålene eller relaterede temaer skal implementeres.^A

Partnerskaber

70% af de finske kommuner mener, at verdensmålene i høj grad eller i meget høj grad kan være et springbræt til nye typer partnerskaber, for eksempel med virksomheder, civilsamfund og offentlige institutioner.

Vækst og innovation

Omkring 73% af de finske kommuner betragter i høj grad eller i meget høj grad verdensmålene som en døråbner for vækst og offentlig innovation.

Implementering af verdensmålene

Kommuner kan implementere verdensmålene på forskellige niveauer. Denne rapport beskriver, hvordan kommunerne arbejder på tre forskellige niveauer:

1. Afstemme og kommunikere indsats
2. Stimulere til handling
3. Innovation

Størstedelen af de nordiske kommuner, der arbejder med verdensmålene i dag, opererer på niveau 1 og en mindre del af kommunerne arbejder i en vis grad på niveau 2 og 3. Dog anerkender mange kommunale ledere potentialet ved at arbejde mere i dybden med verdensmålene og betragter dem som et springbræt til at katalysere partnerskaber og offentlig innovation (niveau 3). Det er dog kun få, der i dag har indfriet det fulde potentiale.

1. Afstemme og kommunikere indsats

Formål: At demonstrere og kommunikere, hvordan nuværende initiativer hænger sammen med verdensmålene, for at kunne engagere en bredere gruppe interessenter såsom virksomheder, NGO'er og borgere, der har en stigende interesse i den globale dagsorden.

Spørgsmål til overvejelse:

- På hvilken måde kan vores eksisterende aktiviteter og politikker bidrage til, at vi når de 169 delmål under de 17 verdensmål inden 2030?
- Hvordan kan vi bruge verdensmålene til at understøtte vores lokale storytelling til nøgle målgrupper, for eksempel studerende, familier, turister, virksomhedsklynger og internationale virksomheder? Hvordan får vi 'kant'?
- På hvilken måde kan verdensmålene være et referencepunkt i vores dialog eller partnerskaber med borgere, den private sektor, offentlige institutioner eller foreninger?

"Verdensmålene understøtter, at vi kan tale kommunens indsats ind i en global kontekst. Det er vigtigt, at vi får rettet perspektivet mod de globale problematikker, der også har relevans for os – for eksempel sundhed, klima, migration og det stigende pres på frihandel."

Henning Haahr Pedersen
Kommunaldirektør, Odder Kommune

2. Stimulere til handling

Formål: At stimulere og understøtte andre aktører til at komme i gang med aktiviteter, der bidrager til at nå verdensmålene. Eksempler på dette omfatter introduktionen af bæredygtige udbuds- og indkøbspolitikker, der adresserer temaer såsom energi, byggeri, boliger og ydelser relateret til transport eller fødevarer. En anden tilgang er at sikre, at alle investeringspolitikker opstiller kriterier for positiv impact på verdensmålene. Man kan også støtte lokale virksomheder i at udvikle løsninger, der adresserer verdensmålene.

Spørgsmål til overvejelse:

- Hvordan kan vi designe vores kommuneplan, vores strategi eller vores vision for at sikre en positiv impact på verdensmålene?
- Hvordan kan vi justere vores udbuds- og indkøbspolitikker, så leverandører og virksomheder motiveres til at bidrage med løsninger, der også adresserer verdensmålene?
- Hvordan kan vi udvikle et lokalt forretningsmiljø, der fremmer innovation i forhold til verdensmålene og genererer jobs?

3. Innovation

Formål: At finde på nye løsninger til eksisterende samfunds- eller miljømæssige udfordringer ved at mobilisere nye partnere og resurser. Nye innovative løsninger kan være en del af svaret på eksisterende udfordringer som høj arbejdsløshed i visse områder, ekstremisme og radikaliserings, stigende omkostninger til ældrepleje eller behovet for at forbedre vejsikkerheden for cyklister i visse regioner.

Spørgsmål til overvejelse:

- Går vores indsatser i forhold til bæredygtig udvikling i den rigtige retning? Gør vi det rigtige?
- Hvad er de mest afgørende udfordringer i vores kommune i forhold til de 169 delmål under verdensmålene?
- Hvilke slags løsninger kan vi udvikle for at adressere eksisterende udfordringer inden for kommunale kerneydelser, for eksempel gennem partnerskaber?

"Mange af målene er udfordrende og uden enkle svar, og der findes adskillige mulige løsninger. Offentlig innovation kan derfor blive en nøglekomponent i arbejdet med disse mål."

Regine Aklestad
Planlægger og miljø- og udviklingsrådgiver, Volda kommune

Undersøgelsens omfang

I 2018 er det anden gang, at Deloitte udarbejder en rapport om kommunernes implementering af verdensmålene. Den første rapport, der blev udgivet i juni 2017, dækkede kun danske kommuner. I denne anden version, der blev udgivet i juni 2018, dækker rapporten kommuner i Danmark, Norge, Sverige og Finland.

Rapporten er baseret på data fra interview, der primært er foretaget med kommunaldirektører i de fire lande mellem 20. februar 2018 og 20. april 2018. I nogle tilfælde blev interview foretaget med andre kommunale ledere med særlig indsigt i verdensmålene. Antal afholdte interview:

49 i Danmark
51 i Sverige
30 i Finland
51 i Norge

Taksonomi

Små kommuner: færre end 20.000 borgere
Mellemstore kommuner: mellem 20.000 og 50.000 borgere
Store kommuner: mere end 50.000 borgere

Interviewspørgsmål blev rangeret på en skala fra 1 til 5, hvor 1 var lavest, og 5 var højest.

Metodisk afgrænsning

^AI rapporten har vi respekteret respondenternes subjektive svar. Derfor har vi ikke redigeret i respondentens egen vurdering af hvorvidt de arbejder direkte eller indirekte med verdensmålene. Begge tilgange er inkluderet i data.

Undersøgelsen bygger på interview, hvor de kommunale ledere har foretaget en vurdering af deres egen tilgang til verdensmålene, hvilket medfører risiko for bias.

For de enkelte lande er stikprøvestørrelsen relativt lille, i særdeleshed når kommunerne inddeles i tre størrelser: små, mellemstore og store.

Referencer

1. Seneste kommunalvalg i Danmark blev afholdt i november 2017, og mange respondenter angiver, at de efterfølgende har i gangsat en proces med fokus på verdensmålene sammen med det nye byråd.
2. Agenda 21 er handleplanen for bæredygtig udvikling, der blev introduceret på FN's Miljø- og Udviklingskonference i Rio de Janeiro i 1992. Lokal Agenda 21 er den kommunale implementering af planen, som er obligatorisk i Danmark.
3. Norsk kommunalreform, der blev igangsat i 2014 for at sammenlægge og gøre 428 kommuner til 356. Reformen skal være færdigimplementeret i januar 2020. Link til beskrivelse af reformen (på norsk): <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunereform/kommunereform/id2548377/>.
4. Commitment 2050, også kendt som the Society's Commitment to Sustainable Development, er den finske nationale strategi for SDG-implementering. Link til strategien: <https://commitment2050.fi/>.

Kontakter

Danmark

Carsten Jørgensen
Public Lead, Consulting
cajoergensen@deloitte.dk

Bahare Haghshenas
Senior Manager, Monitor
bahahag@deloitte.dk

Norge

Cecilia Flatum
Public Lead, Consulting
cflatum@deloitte.no

Hanne Solem
Manager, Consulting
hsolem@deloitte.no

Sverige

Kim Hallenheim
Public Lead, Consulting
khallenheim@deloitte.se

Cecilia Wolkert
Senior Manager, Consulting
cwolkert@deloitte.se

Finland

Markus Kaihoniemi
Public Lead, Consulting
Markus.Kaihoniemi@deloitte.fi

Riikka Poukka
Senior manager, Sustainability
Riikka.Poukka@deloitte.fi

Deloitte leverer ydelser indenfor revision, consulting, financial advisory, risikostyring, skat og dertil knyttede ydelser til både offentlige og private kunder i en lang række brancher. Deloitte betjener fire ud af fem virksomheder på listen over verdens største selskaber, Fortune Global 500®, gennem et globalt forbundet netværk af medlemsfirmaer i over 150 lande, der leverer kompetencer og viden i verdensklasse og service af høj kvalitet til at håndtere kundernes mest komplekse forretningsmæssige udfordringer. Vil du vide mere om, hvordan Deloitte omkring 264.000 medarbejdere gør en forskel, der betyder noget, så besøg os på Facebook, LinkedIn eller Twitter.

Deloitte er en betegnelse for Deloitte Touche Tohmatsu Limited, der er et britisk selskab med begrænset ansvar (DTTL), dets netværk af medlemsfirmaer og deres tilknyttede virksomheder. DTTL og alle dets medlemsfirmaer udgør separate og uafhængige juridiske enheder. DTTL, der også betegnes Deloitte Global, leverer ikke selv ydelser til kunderne. Vi henviser til www.deloitte.com/about for en udførlig beskrivelse af DTTL og dets medlemsfirmaer.

© 2018 Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab. Medlem af Deloitte Touche Tohmatsu Limited.